

Ellinor Colmorten

Fra: Cammy.Wong@uvm.dk

Sendt: 28. januar 2010 15:27

Til: Ellinor Colmorten; Dan Holmgreen

Cc: Helle.Mortensen@uvm.dk; Svend.E.Gertz@uvm.dk; Sanne.Larsen@uvm.dk

Emne: Vedr. Forslag til lov om styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge samt forslag til lov om skærpelse af reaktionsmulighederne over for kriminalitetstruede børn og unge

Reference: 115.08F.011

Indenrigs- og Socialministeriet har ved e-mail af 13. januar 2010 sendt udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retspleje (Styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge) og forslag til lov om ændring af lov om social service (Skærpelse af reaktionsmuligheder over for kriminalitetstruede børn og unge) i høring.

Undervisningsministeriet har følgende bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retspleje (Styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge):

Undervisningsministeriet foreslår, at der som et nyt afsnit, inden sidste afsnit, under punkt 2.3. *Delvist lukkede døgninstitutioner* anføres følgende:

"Samtidig med valg af den sikrede døgninstitution skal der tages stilling til barnets eller den unges skolegang. Er døgninstitutionen beliggende i en anden kommune end barnets eller den unges bopælskommune, har bopælskommunen pligt til at underrette den kommune, hvor døgninstitutionen er beliggende forud for anbringelsen.

I de tilfælde, hvor barnet eller den unge anbringes i en anden kommune end bopælskommunen, forudsættes det, at der etableres et samarbejde mellem de sociale myndigheder og skolemyndighederne i bopælskommunen og skolemyndighederne i beliggenhedskommunen. Det skal i den forbindelse understreges, at det er kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen (i praksis skolemyndighederne), der i henhold til folkeskolelovgivningen har kompetencen til at træffe afgørelse om barnets eller den unges skolegang. Det er også kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen, der har ansvaret for, at det anbragte barn eller den anbragte unge får et skoletilbud umiddelbart efter anbringelsen, eventuelt ved iværksættelse af enkeltmandsundervisning som en midlertidig løsning.

Henvisning af børn og unge til specialundervisning i de sikrede døgninstitutioner forudsætter, at der mellem kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen og den sikrede døgninstitution på forhånd er indgået en overenskomst om døgninstitutionens generelle egnethed til at varetage specialundervisning af børn. Der henvises til § 20, stk. 5, og § 22, stk. 5, i lov om folkeskolen."

Undervisningsministeriet har ingen bemærkninger til udkastet til forslag til lov om ændring af lov om social service (Skærpelse af reaktionsmuligheder over for kriminalitetstruede børn og unge).

Med venlig hilsen

Fuldmægtig Cammy Wong
Undervisningsministeriet
Lov- og personaleafdelingen
Lovteknisk kontor
Frederiksholms Kanal 21
1220 K. København K.

Tlf.: 3392 5000, Direkte Tlf.: 3392 5269
Fax: 3392 5547, E-mail: Cammy.Wong@uvm.dk

2010-225

NOTAT

Til:

Indenrigs- og Socialministeriet

Ellinor Colmorten eco@ism.dkDan Holmgren dho@ism.dkDANSKE
REGIONER

22-01-2010

Sag nr. 09/2624

Dokumentnr. 3908/10

Nina Suenson

Tel. 35298208

E-mail: nsu@regioner.dk

Danske Regioners hørings svar ang. styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge

Danske Regioner modtog 11. januar 2010 et høringsbrev angående lovudkast på ovenstående område fra Indenrigs- og Socialministeriet. Lovudkastet indeholder bl.a. ændringer i forhold til VISOs arbejde, kommunernes planer og handleplaner ift. ungdomskriminalitet og unge kriminalitetstruede, udslusning af unge kriminelle, screening for psykisk sygdom på sikrede institutioner, Ankestyrelsens rolle og de delvist sikrede institutioner.

Danske Regioner skal indledningsvist tage forbehold for, at sagen ikke har været behandlet politisk.

Danske Regioner finder det overordnet positivt, at der tages initiativer i forhold til at styrke indsatsen mod ungdomskriminalitet. Det opleves som hensigtsmæssigt, at man retter fokus mod både de kommunale forebyggende aktiviteter og mod reaktioner over for unge, der allerede har begået kriminalitet. Danske Regioner har imidlertid også en række forbehold over for visse dele af forslaget. Herunder følger nærmere kommentarer til udvalgte dele:

Delvist sikrede institutioner

Danske Regioner kan tiltræde, at der åbnes op for muligheden for delvist sikrede døgninstitutioner for kriminelle unge, da flere åbne institutioner i regionalt regi har givet udtryk for, at der til tider kan være et behov for dette. Vi er dog af den grundlæggende holdning, at disse bør placeres i forbindelse med de allerede eksisterende sikrede institutioner.

Det skyldes, at det at indespærre et barn eller en ung er en væsentlig indgriben i deres personlige frihed. En opgave som kræver både særlige kompetencer og erfaring at løse hensigtsmæssigt. Begge dele har man på de sikrede institutioner, hvor man igennem mange år har specialiseret sig i de psy-

kologiske, sociale og fysiske problemstillinger, der kan opstå i forbindelse med indespærringen og behandlingen af lige netop denne målgruppe.

Side 2

Tilknytningen til de sikrede institutioner vil desuden give mulighed for at skabe en større socialpædagogisk sammenhæng i den kriminelle unges forløb, som ofte indbefatter ophold på både sikret, åben og i fremtiden forventlig også delvist sikrede institutioner, jf. også Ungdomssanktionens anbefaling om mere sammenhæng i ungdomssanktionen (2.3.6.1). Danske Regioner skal derfor opfordre til, at man lægger denne form for institutioner i regionalt regi.

Danske Regioner ønsker dog at gøre opmærksom på en række udfordringer, vi ser i forbindelse med at drive denne form for institution:

For det første mener vi, at der skal være tale om 'alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer' hos barnet eller den unge og ikke bare 'adfærds- eller tilpasningsproblemer', før man kan anbringes på en delvist sikret institution. Det skyldes, som beskrevet ovenfor, at det anbringelsen er et væsentligt indgreb i barnets eller den unges liv, som bør begrænses mest muligt.

For det andet mener vi, det er misvisende, når der i forslaget skrives, at forudsætningen for anbringelse på delvist lukket institution kan være opfyldt, hvis barnet eller den unge tidligere er rømmet fra andre anbringelsessteder eller på anden måde giver udtryk for at ville rømme i forbindelse med en anbringelse. Her er det nødvendigt at se på årsagen til, at barnet eller den unge rømmer eller vil rømme, som f.eks. kan være bekymring for en psykisk syg mor eller yngre søskende i hjemmet eller vanskeligheder i forhold til at skulle indgå i en ny børne- eller ungegruppe på anbringelsesstedet. I sådanne tilfælde bør midlet være socialpædagogisk bistand frem for magt.

For det tredje er det nødvendigt at overveje nøje, hvordan man rent praktisk vil lade barnet/den unge skifte mellem åbne og lukket afdeling. Danske Regioner vurderer det som uhensigtsmæssigt at sammenblende åbne og sikrede pladser på samme afdeling, fordi det – for at kunne opretholde et hensigtsmæssigt pædagogisk miljø - er vigtigt, at der er lige vilkår for alle de unge på en institutionsafdeling. Dette er samtidig relevant ift. retssikkerheden - hvordan vil det f. eks. være muligt at aflåse yderdøre og vinduer for en enkelt af de unge, uden at denne sanktion også vil påvirke og få konsekvenser for de øvrige unge på afdelingen?

Omvendt – hvis man har lukkede og åbne pladser for sig, skal den unge, der skal overføres til en anden slags plads, rives ud af den sociale sammenhæng og fælles hverdag, han er i. Det er problematisk, da det sociale fællesskab udgør et centralt element i den socialpædagogiske indsats på en social institution. Danske Regioner opfordrer til, at man nøje – med bistand fra eksperter på området – overvejer, hvordan strukturen på de nye institutioner skal opbygges.

For det fjerde bør man, i forhold til forslaget om mulighed for anvendelse af fysisk fastholdelse på de nye institutioner, overveje, om man burde begrænse fysisk fastholdelse og/eller mandsopdækning til særlige tilfælde, hvor der ikke er grundlag for at antage, at barnet eller den unge har psykiske problemstillinger. Det er nemlig kendetegnende for mange børn og unge med f.eks. tidlig følelsesmæssige skader eller autisme, at det kan virke stærkt angstprovokerende at blive fastholdt eller mandsopdækket, og at sådant et magtmiddel i selv kan være konfliktskabende og risikere at føre til, at den unge udøver vold.

Tilbageholdelse

Der foreslås mulighed for tilbageholdelse af barn eller ung på åbne institutioner. En tilbageholdelse af et barn eller en ung vil i praksis kunne finde sted ved enten en fysisk tilbageholdelse, ved afskærmning af den unge eller ved generel aflåsning af institutionen. Det er generelt Danske Regioners mening, at en sådan fysisk tilbageholdelse sjældent vil være hensigtsmæssig, da den kan skabe unødige konfrontationer eller magtanvendelser. Ved generel aflåsning af institutionen vil der også, som beskrevet ovenover, være en retssikkerhedsmæssig udfordring i forhold til de andre unge, som så ligeledes låses inde.

Undersøgelse af opholdsrum m.v.

Danske Regioner kan tiltræde, at der åbnes mulighed for at foretage undersøgelse af børn og unges person- og opholdsrum på åbne døgninstitutioner, da flere af regionernes institutioner har givet udtryk for, at der til tider kan være behov for dette.

Øget beskyttelse af retssikkerhed

De væsentligt mere indgribende magtanvendelsesmidler, som foreslås indført, påkalder sig et behov for bedre beskyttelse af børnenes og de unges retssikkerhed. Man kunne f.eks. forestille sig Det sociale nævns forudgående godkendelse af ikke-akut magtanvendelse (svarende til Servicelovens §

130 på voksen området) eller forbedring af klagemuligheder for barnet/den unge (svarende til § 36 i lov om tvang i psykiatrien).

Side 4

Udslusning

Danske Regioner finder det overordnet positivt, at den unge i forbindelse med løsladelse skal sikres et tilbud om udslusning – f.eks. i form af en fast kontaktperson eller uddannelse med støtte – da dette kan være med til at forhindre nogle af de tilbageførsler, der sker til de sikrede institutioner.

Tilbuddet bør, med henblik på at sikre kontinuitet for barnet eller den unge, etableres *inden* løsladelsen og have en varighed på mindst 6 måneder *efter* løsladelsen. Det foreslås også, at tilbuddet udvides til at omfatte unge, der fylder 18 år under frihedsberøvelsen, da disse kan have et tilsvarende behov for opfølgende støtte og udslusning.

Psykiatrisk screening på sikrede institutioner

Danske Regioner støtter forslaget om screening af alle børn og unge på de sikrede institutioner.

Danske Regioner ønsker dog at gøre opmærksom på, at det store pres på børne- og ungdomspsykiatrien og manglen på psykiatere gør det nødvendigt at tilrettelægge screeningsprocessen med mindst mulig brug af psykiatere. I stedet anbefales det, at så stor en del som muligt af screeningsprocessen varetages af psykologer, sygeplejersker med kendskab til psykiatri eller personer med lignende baggrund eller efteruddannelse.

Det er desuden vigtigt at være opmærksom på og tage aktion i forhold til andre problematikker, der dukker op ved screening, som f.eks. udviklingshæmning.

Undervisning

Det fremgår af bemærkningerne til § 140, stk. 3, at de unge allerede mens de opholder sig på de sikrede afdelinger, bør have fokus på uddannelse. Der er i praksis flere eksempler på, at anbringende kommuner vurderer, at unge på sikrede afdelinger – typisk 17-årige unge, er over den undervisningspligtige alder, og at de derfor ikke skal have tilbudt skolegang, selvom disse unge har et udtalt behov herfor.

Danske Regioner foreslår, at det præciseres, at alle unge på sikrede afdelinger har ret til skoleundervisning uanset alder.

Økonomi

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget forventes regionerne at blive kompenseret for efter gældende regler. Her skal gøres opmærksom på det modsætningsfyldte i, at der af regeringen er bevilget midler til screeningerne men ikke til den efterfølgende behandling i psykiatrien af de børn og unge, der bliver diagnosticeret med behandlingskrævende psykiatriske lidelser. Regner man med, at det er 50 pct. af de unge, der skal behandles¹, ville det i 2008 have drejet sig om ca. 420 unge og dermed en væsentlig merudgift for børne- og ungdomspsykiatrien.

Med venlig hilsen

Tommy Kjelsgaard

---

¹ Dette svarer overens med den sikrede institution Egelys nyeste resultater.

JUSTITS MINISTERIET

Direktoratet for Kriminalforsorgen

Juridisk Kontor

Indenrigs- og Socialministeriet

København, den 27. januar 2010

Journalnr.: JUR 09-1313-0003

(Bedes anført ved henvendelse)

Reference SNA

Direkte telefon

Vedrørende to lovforslag om ændring af lov om social service

Indenrigs- og Socialministeriet har den 13. januar 2010 anmodet om bemærkninger til to lovforslag.

1. Direktoratet har følgende bemærkninger til lovforslag om ændring af lov om social service (skærpelse af reaktionsmulighederne over for kriminalitetstruede børn og unge):

a) Vedrørende § 57 b, stk. 4, om elektronisk overvågning i forbindelse med ungepålæg.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at Kriminalforsorgen yder bistand til kommunernes anvendelse af elektronisk overvågning efter nærmere aftale med kommunerne, herunder vedrørende betaling for bistanden. Denne bistand vil medføre et ekstra ressourceforbrug i Kriminalforsorgen.

Direktoratet har i den anledning udarbejdet et prisoverslag på udvidelse af den eksisterende fodlænkeordning med den nye målgruppe. Der er taget udgangspunkt i 10 "fodlænkesæt", der kan håndtere op til 5 klienter ad gangen. Denne beregning med flere "fodlænkesæt" end klienter skyldes behovet for at kunne sende udstyr til reparation og opdatering.

I nedenstående tabel ses de enkelte udgifter til løsningen.

Systemet er beregnet som et small nonhigh-availability, dvs. at der ved server nedbrud ikke er adgang til en anden serverløsning.

Driftsudgifter

Mio. kr.	År 1	Årligt herefter
Udgifter til projektledelse, undervisning m.v.	0,7	
Løbende udgifter pr. år	0,7	0,7
Renter og afskrivninger	0,4	0,4
I alt	1,8	1,1

Herudover skal der investeres 1,0 mio. kr. i fodlænkesæt og IT-udstyr, hvilket betyder, at Kriminalforsorgens låneramme forhøjes med 1,0 mio. kr.

Direktoratet forudsætter, at Kriminalforsorgen tilføres de beregnede ressourcer til at iværksætte ordningen, inden denne træder i kraft den 1. juli 2010 (evt. med delvis halvårsvirkning), og at Kriminalforsorgen tilføres de beregnede ressourcer til drift af ordningen, uanset omfanget af kommunernes faktiske brug heraf.

Det er således Kriminalforsorgens opfattelse, at kriminalforsorgen skal have fuld kompensati-on for både etableringen af ordningen og for de løbende udgifter hertil, og at der snarest bør indledes forhandlinger med de kommunale parter herom.

b) Vedrørende § 123, stk.1, om lempelse af kriterierne for anbringelse på sikrede afdelinger fra "absolut påkrævet" til "påkrævet".

Lempelsen giver udvidet mulighed for at tilbageholde børn og unge i forskellige situationer. Direktoratet skal pege på nødvendigheden af, at der tilvejebringes det nødvendige antal yderligere pladser i de sikrede institutioner til at rumme denne udvidelse. I modsat fald kan det øgede pres, lempelsen vil give på de sikrede institutioner, have afledt virkning for Kriminalforsorgen, således at unge, der varetægtsfængsles i surrogat, i stigende omfang må optage plads i Kriminalforsorgens institutioner, indtil der er plads på en sikret institution. Dette vil i givet fald medføre et ekstra ressourceforbrug i Kriminalforsorgens institutioner og tillige medføre et øget belægspres på arrestsektoren.

Det skal hertil bemærkes, at direktoratet i de senere år har set en stigning i antallet af unge varetægtsarrestanter mellem 15 og 17 år. Det stigende antal unge, som placeres i Kriminalforsorgens arresthuse for en kortere eller længere periode, er problematisk bl.a. på grund af, at de fysiske forhold ikke er beregnet til denne målgruppe, samt at kravet om adskillelse fra voksne indsatte ofte er vanskeligt at tilgodese.

c) Vedrørende § 174, stk. 5, om fastsættelse af regler om opkrævning af en fast takst hos kommunerne, når unge under 18 år har ophold i Kriminalforsorgens institutioner.

Direktoratet har forstået lovforslaget således, at opkrævning af takst skal ske ved alle indsættelser (varetægtsfængslede og dømte). I 2009 var der tale om ca. 500 personer.

Direktoratet forudsætter, at en opkrævningsordning tilrettelægges, således at det ikke er Kriminalforsorgen, der skal stå for opkrævning af den faste takst hos kommunerne.

2. Direktoratet har følgende bemærkninger til lovforslag om ændring af lov om social service og lov om rettens pleje (styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge):

a) Vedrørende servicelovens § 57 c, stk. 1-2, om udarbejdelse af handleplaner for børn og unge under 18 år, der har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet.

Af bemærkningerne fremgår det, at ændringen alene har redaktionel karakter. Direktoratet medvirker gerne i udarbejdelsen af disse handleplaner, i det omfang de unge har haft kontakt til Kriminalforsorgen i forbindelse med den begåede kriminalitet.

b) Vedrørende servicelovens § 57 c, stk. 3, om tilbud til unge under 18 år, der har afsonet en frihedsstraf, været varetægtsfængslet eller anbragt i varetægtsurrogat, i forbindelse med løsladelse.

Kommunerne forpligtes til at give unge under 18 år, der har afsonet, været varetægtsfængslet eller har været anbragt i varetægtsurrogat, et tilbud om udslusning. Af bemærkningerne

fremgår, at det skønnes, at det altid vil være muligt at etablere udslusningen før løsladelsen, når der er tale om løsladelse fra afsoning eller længerevarende varetægtsfængslinger. Direktoratet finder, at dette lovforslag vil kunne medvirke til at sikre, at der sker en opfølgning, når en ung løslades. Direktoratet bidrager gerne konstruktivt til kommunernes arbejde med dette tilbud.

c) Vedrørende retsplejelovens § 112, stk. 2, og § 114, stk. 1, om obligatorisk inddragelse af Kriminalforsorgen i SSP-samarbejdet.

Formålet med forslaget er at sikre, at Kriminalforsorgens ekspertise på området inddrages. Direktoratet medvirker gerne i SSP-samarbejdet.

I praksis vil det være Kriminalforsorgen i Frihed, der skal deltage i det lokale SSP-samarbejde.

Med venlig hilsen

Ole Hansen

RIGSADVOKATEN

Indenrigs- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

DATO

27 JAN. 2010

JOURNAL NR.

RA-2010-380-0006

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSE

SAGSBEHANDLER: IGA

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00
FAX 33 43 67 10

Ved e-mail af 13. januar 2010 (sagsnr. 2009-7683) har Indenrigs- og Socialministeriet anmodet om rigsadvokatens eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om rettens pleje (Styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge) samt forslag til lov om ændring af lov om social service (Skærpelse af reaktionsmulighederne over for kriminalitetstruede børn og unge).

I den anledning skal jeg meddele, at rigsadvokaturen ikke har bemærkninger til udkastene til lovforslag, der i højere grad berører politiet end anklagemyndigheden.

Det bemærkes i den forbindelse, at jeg har fået oplyst, at Rigspolitiet ligeledes er blevet hørt over udkastene til lovforslag.

Jørgen Steen Sørensen

Indenrigs- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt til: eco@ism.dk og dho@ism.dk

22. januar 2010

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-post
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2010-112-0265
Sagsbehandler
Maja Blomquist
Rasmussen
Direkte 3319 3229

Vedrørende høring over forslag til lov om styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge

Ved e-post af 13. januar 2010 har Indenrigs- og Socialministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til forslag til lov om styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge.

Datatilsynet skal i den anledning udtale følgende:

1. Ved lovforslagets § 1, nr. 4, indsættes i lov om social service en ny § 65 a, hvoraf fremgår, at politiet skriftligt orienterer Ankestyrelsen om alle politiets underretninger til kommunerne om børn og unge, der mistænkes for at have begået kriminalitet.

Det fremgår endvidere af lovforslagets § 1, nr. 4, at Ankestyrelsen blandt disse orienteringer udvælger 300 konkrete sager om året vedrørende børn og unge, der mistænkes for at have begået vold, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet. Ankestyrelsen gennemgår i de udvalgte 300 sager kommunens indsats over for den enkelte unge og destruerer de øvrige orienteringer ved udløbet af kalenderåret et år efter modtagelsen uden yderligere behandling.

Af de almindelige bemærkninger punkt 2.2, fremgår, at politiets orientering af Ankestyrelsen samt styrelsens efterfølgende gennemgang af 300 udvalgte sager sker som et led i regeringens kvalitetssikring af kommunernes indsats over for kriminelle børn og unge. Ankestyrelsen skal på baggrund af stikprøverne udarbejde en årlig rapport om kommunernes indsats.

Af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4, fremgår, at alle orienteringer registreres i Ankestyrelsen i et register, som alene har til formål at danne grundlag for at kunne udtrække en stikprøve på 300 orienteringer.

Det er endvidere i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4, anført, at destrueringen af orienteringerne ved udløbet af kalenderåret et år efter modtagelsen, opfylder kravene i persondataloven, bl.a. om at data med personlige oplysninger skal destrueres, når de har opfyldt deres formål.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4, at den skriftlige orientering fra politiet foretages via en orienteringsblanket indeholdende de nødvendige oplysninger til identifikation i kommunen. Ifølge bemærkningerne kan dette f.eks. være barnets eller den unges personnummer, politiets journalnummer eller gerningskode, kommune m.v. Der tages udgangspunkt i politiets nuværende registreringer herunder om gerninger.

Datatilsynet forstår bemærkninger således, at der med politiets videregivelse samt Ankestyrelsens behandling, herunder indhentning af alle sagens akter, sker behandling af personhenførbare personoplysninger.

Persondataloven¹ gælder ifølge lovens § 1, stk. 1, for behandling af personoplysninger, som helt eller delvis foretages ved hjælp af elektronisk databehandling, og for ikke-elektronisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

Ved "personoplysninger" forstås ifølge lovens § 3, nr. 1, enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person (den registrerede).

Det er Datatilsynets vurdering, at lovforslaget vil indebære en række behandlinger omfattet af persondataloven, herunder bl.a. videregivelse af oplysninger om strafbare forhold.

Det er Datatilsynets vurdering, at der med lovforslaget vil ske behandling af oplysninger om strafbare forhold. Det er endvidere Datatilsynets vurdering, at der i nogle af sagerne tillige vil ske behandling af oplysninger om væsentlige sociale problemer.

Det følger af persondatalovens § 8, stk. 1, at der for den offentlige forvaltning ikke må behandles oplysninger om strafbare forhold, væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold end de i § 7, stk. 1, nævnte, medmindre det er nødvendigt for varetagelsen af myndighedens opgaver.

Det følger endvidere af lovens § 8, stk. 2, at de i stk. 1 nævnte oplysninger ikke må videregives. Videregivelse kan dog ske, hvis:

- 1) Den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til videregivelsen,
- 2) videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundet hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår,
- 3) videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe, eller
- 4) videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en persons eller virksomheds opgaver for det offentlige.

---

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer.

Datatilsynet har noteret sig, at Indenrigs- og Socialministeriet i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4, har anført, at kravene i persondataloven opfyldes ved destrueringen af orienteringerne.

Datatilsynet kan umiddelbart ikke se, at der i lovforslaget er taget stilling til, om den beskrevne videregivelse kan ske inden for rammerne af persondatalovens § 8.

Datatilsynet skal endvidere henlede Indenrigs- og Socialministeriets opmærksomhed på, at behandling af personoplysninger tillige skal ske i overensstemmelse med persondatalovens § 5.

Persondatalovens § 5 indeholder en række grundlæggende principper for den dataansvarliges behandling, herunder indsamling, ajourføring, opbevaring m.v. af oplysninger. Disse krav skal altid være opfyldt.

Det følger således af § 5, stk. 1, at oplysninger skal behandles i overensstemmelse med god databehandlingsskik. Det betyder ifølge lovens forarbejder, at behandlingen skal være rimelig og lovlige. Endvidere fremgår det, at en rimelig behandling bl.a. forudsætter, at registrerede personer kan få kendskab til en behandlings eksistens og, når der indsamles oplysninger hos dem, kan få nøjagtige og fyldestgørende oplysninger med hensyn til de nærmere omstændigheder ved indsamlingen, jf. lovens §§ 28 og 29 om oplysningspligt.

Derudover følger det af § 5, stk. 2, følger, at indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og at senere behandling ikke må være uforenelig med disse formål.

Endvidere følger det af § 5, stk. 3, at oplysninger som behandles skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles.

Det skal endvidere bemærkes, at bestemmelsen i persondatalovens § 5 følger af databeskyttelsesdirektivet².

Datatilsynet har forstået lovforslaget således, at Ankestyrelsen modtager oplysninger fra politiet, der oprindeligt er indsamlet med det formål at underrette kommunerne.

Datatilsynet har endvidere forstået lovforslaget således, at Ankestyrelsens behandling af oplysninger sker med henblik på at kvalitetssikre indsatsen i kommunerne.

² Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

Datatilsynet skal i den forbindelse henvise til de almindelige bemærkninger punkt 2.2., hvoraf fremgår, at formålet med politiets orientering af Ankestyrelsen er at kvalitetssikre kommunernes indsats over for børn og unge, der mistænkes for at have begået kriminalitet.

Det er Datatilsynets umiddelbare vurdering, at den foreslåede videregivelse af oplysninger kan indebære en fravigelse af persondatalovens § 5, stk. 2, vedrørende princippet om formålsbestemthed.

Datatilsynet finder endvidere, at der kan stilles spørgsmålstegn ved, om den foreslåede ordning lever op til persondatalovens § 5, stk. 3, herunder det i bestemmelsen beskrevne proportionalitetsprincip.

Idet disse principper, der internationalt betragtes som fundamentale og vigtige principper inden for databeskyttelse, fremgår direkte af databeskyttelsesdirektivets artikel 6, stk. 1, litra b og litra c, finder Datatilsynet det særdeles tvivlsomt, om den foreslåede videregivelse har fornøden hjemmel i persondataloven og direktivet.

Datatilsynet skal derfor anmode om, at det præciseres, hvorvidt den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 4, medfører en fravigelse af persondatalovens § 5, stk. 2 og stk. 3, samt databeskyttelsesdirektivets artikel 6, stk. 1, litra b og litra c.

For så vidt forholdet mellem persondataloven og anden lovgivning skal Datatilsynet henlede opmærksomheden på persondatalovens § 2, stk. 1, og forarbejderne hertil. Konsekvensen af denne regel er, at persondataloven går forud for regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning, som giver den registrerede en dårligere retsstilling end persondataloven. Dette gælder dog ikke, hvis den dårligere retsstilling har været tilsigtet og i øvrigt ikke strider mod databeskyttelsesdirektivets.

Datatilsynet skal derfor henstille til, at det nøje overvejes, om videregivelsen fra politiet og kommunerne til Ankestyrelsen, samt den efterfølgende behandling i Ankestyrelsen kan ske i anonymiseret form.

Når forholdet til persondataloven og databeskyttelsesdirektivets er beskrevet i lovforslaget, skal Datatilsynet anmode om at få det i fornyet høring.

2. Datatilsynet skal desuden henlede Indenrigs- og Socialministeriets opmærksomhed på persondatalovens kapitel 8-10 om de registreredes rettigheder.

Persondatalovens kapitel 8-10 om den registreredes rettigheder indeholder bl.a. bestemmelser om den dataansvarliges oplysningspligt over for den registrerede, den registreredes ret til indsigt og indsigelse, samt den registreredes ret til at få berigtiget, slettet eller blokeret oplysninger, der viser sig urigtige eller vildledende eller på lignende måde er behandlet i strid med lov.

Datatilsynet skal i den forbindelse særligt henlede opmærksomheden på oplysningspligten efter persondatalovens § 29.

I tilfælde, hvor oplysninger ikke er indsamlet hos den registrerede, følger det af lovens § 29, stk. 1, at det påhviler den dataansvarlige eller dennes repræsentant ved registreringen, eller hvor de indsamlede oplysninger er bestemt til videregivelse til tredjemand, senest når videregivelsen finder sted, at give den registrerede meddelelse om den dataansvarliges eller dennes repræsentants identitet samt formålet med behandlingen. Den dataansvarlige skal endvidere give meddelelse om alle yderligere oplysninger, der efter forholdets særlige omstændigheder er nødvendige for, at den registrerede kan varetage sine interesser, herunder f.eks. indsamlede oplysningstyper og kategorier af eventuelle modtagere af oplysningerne.

Det er Datatilsynets vurdering, at der med det beskrevne lovforslag vil opstå situationer omfattet af persondatalovens § 29.

3. Da Datatilsynet ud fra det oplyste må lægge til grund, at Ankestyrelsen vil behandle oplysninger om strafbare forhold og væsentlige sociale problemer, skal tilsynet henlede opmærksomheden på anmeldelsespligten i persondatalovens kapitel 12.

4. Det bemærkes for en god ordens skyld, at det følger af persondatalovens § 57, at der ved udarbejdelse af bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende generelle retsfor skrifter, der har betydning for beskyttelse af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, skal indhentes en udtalelse fra Datatilsynet.

Datatilsynet forudsætter, at tilsynet bliver hørt over de bekendtgørelser, der skal udstedes i medfør af loven, i det omfang disse har betydning for beskyttelse af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger.

Kopi af dette brev er sendt til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Jakob Lundsager
Chefkonsulent

Indenrigs- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt til: eco@ism.dk og dho@ism.dk

22. januar 2010

Vedrørende høring over forslag til lov om skærpelse af reaktionsmulighederne over for kriminalitetstruede børn og unge

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

Ved e-post af 13. januar 2010 har Indenrigs- og Socialministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til forslag til lov om skærpelse af reaktionsmulighederne over for kriminalitetstruede børn og unge.

CVR-nr. 11-88-37-29

Datatilsynet skal i den anledning udtale følgende:

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

1. Det fremgår af lovforslagets § 1, nr. 1, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at barnet eller den unge i tilknytning til en afgørelse om ungepålæg, kan underlægges elektronisk overvågning, når der er bestemte grunde til at antage, at barnet eller den unge ikke vil overholde et sådant pålæg, og det vurderes, at en afgørelse om elektronisk overvågning vil være medvirkende til at få den unge til at efterleve pålægget.

E-post
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

Af lovforslagets almindelige bemærkninger punkt 2.1., fremgår, at anvendelse af elektronisk overvågning skal ske i samarbejde med forældrene, idet det bl.a. ikke vil være muligt for kommunalbestyrelsen at skaffe sig adgang til hjemmet for at opstille det nødvendige udstyr, uden forældrene indvilliger heri. Såfremt barnet eller den unge har bopæl hos andre end sine forældre, skal der tillige indhentes samtykke til opstilling af udstyret fra den eller de personer, der har rådighed over boligen.

J.nr. 2010-112-0264
Sagsbehandler
Maja Blomquist
Rasmussen
Direkte 3319 3229

Af lovforslagets almindelige bemærkninger punkt 2.1., fremgår endvidere, at i tilfælde hvor elektronisk overvågning anvendes over for unge på 15 år eller derover, forudsættes det i praksis, at den unge er indforstået hermed.

Persondataloven¹ gælder ifølge lovens § 1, stk. 1, for behandling af personoplysninger, som helt eller delvis foretages ved hjælp af elektronisk databehandling, og for ikke-elektronisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

Ved "personoplysninger" forstås ifølge lovens § 3, nr. 1, enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person (den registrerede).

---

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer.

Datatilsynet finder, at lovforslaget vil indebære en række behandlinger af personoplysninger omfattet af persondataloven, herunder oplysninger om den unge, der overvåges elektronisk.

Datatilsynet har forstået lovforslaget således, at oplysningerne om barnet eller den unge person behandles på baggrund af et samtykke.

Datatilsynet skal henvise til de almindelige bemærkninger punkt 2.1., hvoraf fremgår, at forældrenes samtykke altid indhentes. Derudover indhentes tillige den unges samtykke, hvis denne er over 15 år, samt samtykke fra den eller de personer, der har rådighed over den unges bopæl, såfremt den unge ikke bor hos sine forældre.

Datatilsynet må på den baggrund forstå lovforslaget således, at bestemmelserne i persondatalovens §§ 6-8 er opfyldt, da behandlingen af personoplysninger baserer sig på et samtykke.

Datatilsynet skal i den forbindelse henlede Indenrigs- og Socialministeriets opmærksomhed på, at behandling af personoplysninger endvidere skal ske i overensstemmelse med de grundlæggende principper, som er indeholdt i lovens § 5.

Persondatalovens § 5 indeholder en række grundlæggende principper for den dataansvarliges behandling, herunder indsamling, ajourføring, opbevaring m.v. af oplysninger. Disse krav skal altid være opfyldt.

Det følger bl.a. af § 5, stk. 1, at oplysninger skal behandles i overensstemmelse med god databehandlingsskik. Det betyder ifølge lovens forarbejder, at behandlingen skal være rimelig og lovlige. En rimelig behandling forudsætter bl.a., at registrerede personer kan få kendskab til en behandlings eksistens, og når der indsamles oplysninger hos dem, kan få nøjagtige og fyldestgørende oplysninger med hensyn til de nærmere omstændigheder ved indsamlingen, jf. lovens §§ 28 og 29 om oplysningspligt.

Derudover følger det af § 5, stk. 2, at indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og at senere behandling ikke må være uforenelig med disse formål.

Endvidere følger det af § 5, stk. 3, at oplysninger som behandles skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles.

Datatilsynet skal anmode Indenrigs- og Socialministeriet overveje, om de grundlæggende betingelser i persondatalovens § 5 er opfyldt for den beskrevne behandling af personoplysninger. Det skal i den forbindelse endvidere be-

mærkes, at bestemmelsen i persondatalovens § 5 følger af databeskyttelsesdirektivet.²

2. Af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1, fremgår det, at Kriminalforsorgen yder bistand til kommunernes anvendelse af elektronisk overvågning ved at stille det tekniske udstyr til rådighed for kommunen samt instruere kommunen i at montere det elektroniske udstyr.

Af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1, fremgår endvidere, at Kriminalforsorgen også varetager den elektroniske overvågning af den unge.

I persondatalovens § 3, nr. 5, defineres "databehandleren" som den fysiske eller juridiske person, offentlige myndighed, institution eller ethvert andet organ, der behandler oplysninger på den dataansvarliges vegne.

Idet Datatilsynet lægger til grund, at Kriminalforsorgens behandling af personoplysninger sker på kommunernes vegne, er det tilsynets umiddelbare vurdering, at Kriminalforsorgen må betragtes som databehandler for de dataansvarlige kommuner.

Efter persondatalovens § 41, stk. 1, må personer, virksomheder mv., der udfører arbejde under den dataansvarlige eller databehandleren, og som får adgang til oplysninger, kun behandle disse efter instruks fra den dataansvarlige, medmindre andet følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov.

Når en dataansvarlig overlader en behandling af oplysninger til en databehandler, skal den dataansvarlige sikre sig, at databehandleren kan træffe de i § 41, stk. 3-5, nævnte tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger, og påse, at dette sker, jf. § 42, stk. 1.

Efter bestemmelsens stk. 2, skal gennemførelse af en behandling ved en databehandler ske i henhold til en skriftlig aftale parterne imellem. Af aftalen skal det fremgå, at databehandleren alene handler efter instruks fra den dataansvarlige, og at reglerne i § 41, stk. 3-5, ligeledes gælder for behandlingen ved databehandleren.

Som udgangspunkt vil en databehandleraftale skulle indgås som en skriftlig kontrakt mellem parterne.³ I visse tilfælde, f.eks. hvor der er tale om et meget stort antal databehandlere, kan kravet om databehandleraftale opfyldes ved at fastsætte de fornødne bestemmelser i en bekendtgørelse og/eller vejledning. Dette er forudsat i databeskyttelsesdirektivets artikel 17, stk. 3, hvorefter der skal være tale om en kontrakt eller andet retligt bindende dokument.

² Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

³ På Datatilsynets hjemmeside findes et eksempel på udformningen af en databehandleraftale: <http://www.datatilsynet.dk/offentlig/databehandler/>

Datatilsynet skal herefter anmode om, at forholdet mellem kommunerne og Kriminalforsorgen afklares.

3. Datatilsynet skal desuden henlede opmærksomheden på persondatalovens § 41, stk. 3, hvoraf det fremgår, at der skal træffes de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, samt mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven.

Ved etablering af elektronisk overvågning skal det således sikres, at oplysninger ikke hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, samt mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven, herunder også ved transmission af oplysningerne.

Der henvises i den forbindelse til sikkerhedsbekendtgørelsens⁴ § 14 og vejledningen⁵ til sikkerhedsbekendtgørelsen.

4. Af lovforslagets § 1, nr. 2, fremgår, at indenrigs- og socialministeren efter forhandling med justitsministeren fastsætter nærmere regler om politiets bistand til kommunerne i forbindelse med gennemførelse af ungepålæg.

Af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2, fremgår, at disse nærmere regler fastsættes i en bekendtgørelse.

Det bemærkes for en god ordens skyld, at det følger af persondatalovens § 57, at der ved udarbejdelse af bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende generelle retsforskrifter, der har betydning for beskyttelse af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, skal indhentes en udtalelse fra Datatilsynet.

Datatilsynet forudsætter, at tilsynet bliver hørt over de bekendtgørelser, der skal udstedes i medfør af loven, i det omfang disse har betydning for beskyttelse af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger.

Kopi af dette brev er sendt til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Jakob Lundsager
Chefkonsulent

⁴ Bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning.

⁵ Vejledning nr. 37 af 2. april 2001 til bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning.

Indenrigs- og Socialministeriet
Kontoret for børn
Indenrigs- og socialministeriet

Sendt på mail til eco@ism.dk og dho@ism.dk

**Om høring om udkast til lov om styrkelse af indsatsen overfor kriminalitets-
truede børn og unge samt forslag til lov om skærpelse af reaktionsmulig-
hederne over for kriminalitetstruede børn og unge.**

25. januar 2010

Ankestyrelsen har den 13. januar 2010 modtaget ministeriets høring over ovennævnte lovforslag.

Ankestyrelsen
Amaliegade 25
Postboks 9080
1022 København K

Vi henviser til Indenrigs- og Socialministeriets j. nr. 2009-7683.

**Vi har følgende bemærkninger til det fremsendte udkast til lov styrkelse af
indsatsen overfor kriminalitetstruede børn og unge:**

Tel +45 3341 1200
Fax +45 3341 1400
ast@ast.dk
www.ast.dk

Ankestyrelsen skal bemærke, at det fremgår af lovforslagets § 65a, at politiet orienterer Ankestyrelsen om alle underretninger om børn og unge, der mistænkes for at have begået kriminalitet. Ankestyrelsen skal herfra udvælge en stikprøve årligt, der alene vedrører børn og unge, der mistænkes for at have begået vold, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet.

Eksp.tid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Det forudsætter, at de nødvendige oplysninger til at foretage denne udvælgelse fremgår af politiets orientering til Ankestyrelsen. Det fremgår af de specielle bemærkninger (Til nr. 4, Til stk. 2, afsnit 9), at "Den skriftlige orientering fra politiet foretages via en orienteringsblanket, udarbejdet i samarbejde med politiet. Blanketten skal indeholde de nødvendige oplysninger til identifikation i kommunen". Ankestyrelsen finder, at blanketten, udover nødvendige oplysninger til identifikation i kommunen, også skal indeholde nødvendige oplysninger til brug for Ankestyrelsens udvælgelse – særligt i forbindelse med udvælgelse af sager, hvor der er begået gentagen kriminalitet, da det efter Ankestyrelsens opfattelse ikke er muligt ud fra politiets eksisterende gerningskoder at sortere sager, der hører under denne kategori.

Det fremgår endvidere (Til nr. 4, Til stk. 2, afsnit 8), at "Ankestyrelsen skal i forbindelse med gennemgangen af de 300 sager indhente alle sagens akter, herunder den foreløbige undersøgelse af barnet eller den unges forhold i medfør af forslaget § 57 c, stk. 2, ..." Ankestyrelsen gør opmærksom på, at der ikke er tale om en foreløbig undersøgelse men en foreløbig handleplan, udtrykket "undersøgelse" bør derfor ændres til "handleplan". Endvidere gør Ankestyrelsen opmærksom på, at kommunerne ifølge § 57 c alene skal udarbejde en foreløbig handleplan for børn og unge under 18, der har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet. Det vil således ikke være muligt at indhente den foreløbige handleplan i sager, hvor der alene er tale om gentagen kriminalitet, der ikke vedrører voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet.

Ankestyrelsen gør opmærksom på, at oprettelse af et register i Ankestyrelsen, hvor politiets orienteringer registreres, forudsætter, at der etableres en hjemmel i Retssikkerhedslovens § 82 om politiets pligt til at tilvejebringe og indsende oplysninger.

Ankestyrelsen har noteret sig, at afgørelser om anbringelse på en sikret afdeling træffes af kommunalbestyrelsen medens anbringelse på en delvis lukket døgninstitution, som er en mindre indgribende foranstaltning, efter lovforslaget træffes af børn og ungeudvalget, med deltagelse af blandt andre en dommer og børnesagkyndig.

Ankestyrelsen skal endvidere påpege, at det vil være hensigtsmæssigt med en enslydende terminologi, jf. lovforslagets nr. 3 og 4, hvor der i § 57c opereres med udtrykket "voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet" og i § 65a med udtrykket "vold, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet".

Endelig anføres det i de almindelige bemærkninger til lovforslaget under nr. 2.3, at forslaget åbner op for øget magtanvendelse. Ankestyrelsen antager at hjemmelen hertil er bestemmelsen i § 123b, stk. 2 om at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om de nærmere rammer og vilkår ved den konkrete anbringelse. Ankestyrelsen foreslår, at betingelserne herfor af retssikkerhedsmæssige hensyn præciseres nærmere i lovbestemmelsen.

Herudover har Ankestyrelsen følgende mere tekniske bemærkninger:

Til lovforslaget

Til nr. 7 i lovforslaget bemærkes, at de nye numre i § 74 også bør stå i § 72, stk. 1. Til nr. 12 bemærkes, at der i § 123a, stk.2, bør tilføjes "og delvist lukkede døgninstitutioner" efter "sikrede afdelinger". Det foreslås endvidere, at samme formulering anvendes i § 123c, stk. 1. samt i nr. 2.7 og 2.8 i de almindelige bemærkninger.

Til de almindelige bemærkninger

Til nr. 2.2, 4. afsnit i de almindelige bemærkninger foreslås ordvalget fra § 65 anvendt, således at "håndteret sagen tilfredsstillende" erstattes af "foretaget det fornødne".

Til nr. 2.3, 13. afsnit bemærkes, at det forekommer uklart hvorledes dette afsnit skal forstås sammenholdt med bestemmelsen i § 123c om tilbageholdelse i op til 14 dage og bemærkningerne til de enkelte bestemmelser, til nr. 13, stk.2.. Afsnit 14 synes overflødig og kan forvirre.

Til nr. 2.4, 5. afsnit bemærkes, at det er uklart, hvad der skal forstås ved ”tjemæssigt omfang svarende til et tilbud om en kontaktperson”. Dette bør enten udgå eller præciseres.

Til nr. 2.6, afsnit 2 og 5 bemærkes, at en afgørelse om brev- og telefonkontrol træffes under ophold på en døgninstitution, jf. § 123, stk. 2 og beskrivelserne i de to afsnit er derfor ikke helt retvisende.

Til nr.2.7, 7. afsnit bemærkes, at Ankestyrelsen antager at en tilbageholdelse også kan finde sted med samtykke og at der derfor til 1. sætning bør tilføjes ”eller et samtykke”.

Til de enkelte bestemmelser

Til nr. 3, til stk. 3, bør det i 3. afsnit præciseres, at hvis der gives hjælp efter § 52 så er der dog et krav om undersøgelse og handleplan.

Til nr. 4, til stk. 2, 8. afsnit bemærkes, jf. Ankestyrelsens generelle bemærkninger, at der ikke er tale om ”foreløbige undersøgelser” men om ”foreløbige handleplaner”. Ankestyrelsens beføjelser er ikke helt korrekt beskrevet og det foreslås derfor at 2. og 3. sætning slettes.

Til nr. 10, foreslås ”børn og unge-udvalget træffer beslutning om, at” slettes, jf. bemærkninger ovenfor til nr. 2.6, afsnit 2 og 5.

Vi har følgende bemærkninger til det fremsendte udkast til lov om skærpelse af reaktionsmulighederne over for kriminalitetstruede børn og unge:

Til de almindelige bemærkninger.

Til de almindelige bemærkninger nr. 2.1 om elektronisk overvågning foreslås det uddybet, hvad der skal forstås ved kriminalitet af ”et vist omfang eller en vis grovhed”.

Det anføres i bemærkningerne, at hvor elektronisk overvågning anvendes over for unge over 15 år vil det i praksis forudsætte, at den pågældende er indforstået hermed. Ankestyrelsen bemærker hertil, at det samme synspunkt formentlig gør sig gældende for de 12- til 14-årige.

Venlig hilsen

På Ankestyrelsens vegne
Marie-Louise Linneballe Hansen
Direktionssekretær

Indenrigs- og Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Emdrup den 22.1.2010

Hørings svar

Vedrørende udkast til lov om ændring af lov om social service "Styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge" samt "Skærpelse af reaktionsmuligheder over for kriminalitetstruede børn og unge".

Indenrigs- og socialministeriet har den 13.1.2010 bedt LOS om bemærkninger til ovennævnte forslag. LOS har medvirket til høringssvaret fra Børnesagens Fællesråd, og skal henvise til dette, idet jeg desuden skal pege på følgende supplerende bemærkninger.

Udvidet adgang til at foretage brev- og telefonkontrol

LOS bakker op om forslaget om at ligestille private opholdssteder med døgninstitutioner, når det gælder muligheden for at gennemføre brev- og telefonkontrol. Hermed kan en unge blive på opholdsstedet i tilfælde af at et børn- og ungeudvalg træffer beslutning om brev- og telefonkontrol.

Tilbageholdelse af børn og unge i op til 14 dage

LOS finder det vanskeligt foreneligt med den pædagogiske indsats i forhold til målgruppen. Nu er det ikke særlig tydeligt beskrevet i bemærkningerne til lovforslaget men LOS har svært ved at se hvordan det i praksis hensigtsmæssigt kan gennemføres i samme fysiske rammer, som de øvrige anbragte bor i, og som den pågældende efterfølgende skal bo i åbent regi. Ud fra erfaringerne fra praksis, må det forventes, at være ødelæggende for kulturen på stedet og også akavet i hverdagen, hvis man forestiller sig, at en eller flere af de unge på en åben institution eller opholdssted skal være låst inde om natten. LOS foretrækker man bruger mandsopdækning frem for indespærring. Hvis forslaget skal have praktisk anvendelighed skal det efter LOS' opfattelse også gennemføres på et andet sted end på det blivende opholdssted eller institution. F. eks i forbindelse med et indslusningsophold i et sommerhus eller lignende. Det undrer i den sammenhæng, at man i bemærkningerne til lovforslaget helt udokumenteret går ind og begrundet forslaget med at det modsat ovennævnte erfaringer fra praksis skal være på stedet og findes uhensigtsmæssigt at indlede det pædagogiske forløb uden for anbringelsesstedets rammer. I praksis har disse introforløb i et sommerhus eller lignende vist sig som en rigtig god start på et vellykket anbringelsesforløb for mange unge.

Undersøgelse af personer og opholdsrum

Det kan i mange tilfælde være tryghedsskabende, hvis man på opholdssteder og institutioner får mulighed for at foretage en undersøgelse af personer og opholdsrum. Der vil dog være behov for en nærmere afgrænsning af hvornår og hvordan dette kan ske. Dette bør undersøges nøjere og indarbejdes i den kommende vejledning om magtanvendelse, ligesom retningslinjerne omkring indberetning og klageadgang bør tydeliggøres overfor dem, der måtte blive udsat herfor.

Med venlig hilsen

Geert Jørgensen
Direktør
LOS- Landsforeningen af opholdssteder, botilbud og skolebehandlingstilbud
Emdrupvej 115A, 4. Sal, 2400 København NV
Mail gj@los.dk

Mette Larsen

2010-285

26**Fra:** Vibeke Larsen [vlsjl@statsforvaltning.dk]**Sendt:** 22. januar 2010 11:53**Til:** Ellinor Colmorten; Dan Holmgreen**Cc:** Birgith Jensen; Lene Anderson; Bente Flindt Sørensen; Leif Sondrup; Ninna Würtzen; Torben Sørensen**Emne:** hørings svarSTATSFORVALTNINGEN

SJÆLLAND

e-brev Ministeriets j. nr. 2009-7683

Som svar på Indenrigs- og Socialministeriets høring af 13. januar 2010 over forslag til lov om styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge samt forslag til lov om skærpelse af reaktionsmulighederne over for kriminalitetstruede børn og unge kan jeg på vegne af statsforvaltningsdirektørerne anføre følgende:

Forslagene er en udmøntning af satspuljeaftalen for 2010 og skønnes at medføre en beskedent aktivitetsudvidelse for de sociale nævn, svarende til den del af satspuljemidlerne, der er afsat til de sociale nævn til formålet, i alt 0,1 mio. kr.

Med venlig hilsen

Vibeke Larsen
direktør**Statsforvaltningen Sjælland**

Dronningensgade 30, 4800 Nykøbing F

Telefon 7256 7600, Fax 5482 1864

E-post: sjaelland@statsforvaltning.dkHjemmeside: www.statsforvaltning.dk

Indenrigs- og socialministeriet
Departementet,
Holmens Kanal 22,
1060 København K

Vedr. Deres J.nr. 2009-7683

22. januar 2010

Danmarks Lærerforening takker for muligheden for at afgive bemærkninger til lovforslag om styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge samt udkast til forslag til lov om skærpelse af reaktionsmulighederne over for kriminalitetstruede børn og unge.

Foreningen finder generelt, at det forebyggende arbejde over for kriminalitetstruede børn og unge er særdeles vigtigt og bør styrkes. Dette bør ske ved et styrket samarbejde mellem alle de parter, der indgår som en relation i barnets hverdag, herunder et styrket samarbejde mellem skole, hjem, fritidsklubber, socialrådgivere, sundhedsplejerske og SSP.

Herved bliver der mulighed for at styrke de allerede eksisterende socialpædagogiske foranstaltninger.

Foreningen kan ikke støtte, at udbetalingen af børnefamilieydelsen kan standses, hvis ledsagende forældreplæg ikke efterleves. De forældre, over for hvilke økonomiske sanktioner har en effekt, vil også kunne påvirkes ved intensiveret samarbejde mellem de forskellige parter med relationer til barnet i hverdagen.

Venlig hilsen

Jesper Støjer
Afdelingschef

Aksel Kramer
Konsulent

FBU ForældreLANDSforeningen
Bernstorffsvej 20
2900 Hellerup
Tlf. 70 27 00 27
sek@fbu.dk
www.fbu.dk

22.1.10

Indenrigs- og Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att. eco@ism.dk og dho@ism.dk

Høringssvar

Vedrørende udkast til forslag til lov om

- 1) styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge samt om
- 2) skærpelse af reaktionsmulighederne overfor kriminalitetstruede unge

Tak for muligheden for at afgive høringssvar.

FBU vil i høringssvaret primært kommentere på den del af forslagene, som berører retssikkerheden for vores målgruppe, som er forældre med udsatte børn og unge – og deres børn og unge.

Vi har særligt fokus på de områder i lovforslagene, hvor vi finder, der er behov for præcisering af reglerne for at fremme retssikkerhed samt for at mindske usikkerhed i dette arbejde – både usikkerhed hos forældre, børn og unge og hos medarbejdere i den kommunale forvaltning og på døgntilbud til børn og unge i målgruppen for lovforslagene.

FBU vil samtidig benytte lejligheden til at påpege, at vi er meget kritiske overfor lovforslag om stærke og indgribende reaktioner fra samfundets side overfor børn og unge, som er i vanskeligheder, og som har behov for særligt støtte, hjælp og behandling. Det gælder forslagene om anbringelse af børn og unge i delvis lukkede institutioner, om øgede muligheder for tilbageholdelse og fysisk fastholdelse samt mulighederne for fodlænke i tilknytning til ungepålæg samt svækkelse af kriterierne for anbringelse på sikrede institutioner.

FBU finder heller ikke, at erfaringer fra forskning i f.eks. de nordiske lande giver belæg for, at voldsomme og tvangsmæssige indgreb overfor det enkelte barn og unge skulle kunne øge barnets eller den unges motivation for at gå ind i et positivt samarbejde om deres egen udvikling – væk fra f.eks. tilbagevendende kriminalitet - snarere tværtimod.

Ad 1) Styrkelse af indsatsen

FBU's bemærkninger til konkrete punkter i lovforslaget:

Pkt. 3

§ 57 c, stk. 3

FBU finder det meget relevant, at kommunen får forpligtelse til at tilbyde unge under 18, der bliver løsladt, en udslusningsplan, så vidt muligt inden løsladelsen og af mindst 6 måneders varighed.

Umiddelbart virker det relevant, at denne udslusningsplan kan iværksættes uden undersøgelse og handleplan.

FBU **anbefaler**, at det i lovteksten fastsættes, at såfremt der er behov for mere omfattende støtte, skal denne støtte tilbydes.

(Og kan man vurdere det uden at foretage en nærmere undersøgelse efter servicelovens § 50 ?)

§ 57 c, stk. 4

Kommunalbestyrelsen skal sikre at alle børn og unge på sikrede institutioner bliver screenet med henblik på at afdække psykiatriske problemer.

FBU **anbefaler**, at denne bestemmelse formuleres anderledes for at sikre retssikkerheden for børn, unge og deres forældre.

Ændringsforslag

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde alle børn og unge på sikrede institutioner screening med henblik på at afdække evt. psykiatriske problemer.

Screeningen kan herudover finde sted i forbindelse med undersøgelse efter § 50 eller som en beslutning efter § 69, stk. 2 for så vidt angår anbragte børn og unge.

FBU er bekendt med og derfor opmærksom på, at mange unge anbragt på sikrede institutioner kan have psykiatriske vanskeligheder, også alvorlige, og at det derfor er meget væsentligt, at både kommune og institution er opmærksom herpå som led i den samlede indsats og støtte til den unge, således at de børn og unge, som må formodes at have behov for psykiatrisk bistand, også får mulighed for at få det.

I bemærkningerne til lovforslaget står der, at kommunen skal sikre screening af alle børn og unge på sikrede institutioner. SKAL plejer lovgivningsmæssigt at betyde, at kommunen skal – men brug af ordet ”sikre” i stedet for f.eks. ”tilbyde” skaber uklarhed om, under hvilke omstændigheder / betingelser screeningen kan gennemføres.

Kan det ske med tvang (for så vidt som man i praksis kan screene en person uden dennes aktive medvirken) ?

Senere i bemærkningerne omtales screening som et tilbud, der skal gives som led i en fast procedure på en sikret afdeling og efter nærmere fastsatte retningslinier.

Når bemærkningerne både taler om ”skal sikre” og samtidig siger ”tilbuddet gives”, skaber lovforslagets tekst usikkerhed om, hvorvidt screening kan gennemføres uden samtykke fra unge på 15 år og derover samt fra deres forældre.

FBU gør sig overvejelser om, hvorfor screening bliver aktuelt på netop sikrede institutioner i forhold til, hvordan man i øvrigt som forældre i samråd med sin læge eller som kommuner og anbringelsessteder vurderer, om børn og unge har psykiatriske problemstillinger ?

Vi kunne få den forestilling, at det snarere handler om mangelfuld faglig/tværfaglig bemanning på sikrede institutioner ? Eller at vi står overfor at alle udsatte og særligt anbragte børn og unge skal screenes for psykiatriske problemstillinger ? og at dette skal ses i sammenhæng med, at der er alt for lang ventetid i børne- og ungdomspsykiatrien ?

Som led i børn, unge og forældres retssikkerhed **anbefaler** FBU, at screening som hovedregel kun kan finde sted efter samtykke fra forældrene, når det drejer sig om børn fra 12 år og efter samtykke fra den unge, der er 15 år og derover.

Screening for psykiatriske vanskeligheder bør betragtes som en del af en § 50 - undersøgelse og reguleres efter reglerne herom.

Og kun i de tilfælde, hvor der er grundlag for at foretage undersøgelse uden samtykke, eller hvor der er tale om børn og unge anbragt på sikrede afdelinger, vil der herefter kunne foretages screening uden samtykke fra forældre og unge, der er fyldt 15 år.

(FBU er opmærksom på, at der i forbindelse med Barnets Reform er lovforslag om, at undersøgelser fremover kan gennemføres uden samtykke fra forældre og unge. I bemærkningerne til det lovforslag vil FBU komme med stærke indsigelser mod dette forslag, som vi finder risikerer at underminere samarbejdsgrundlaget mellem "det sociale system" og familier. Det at kunne foretage en undersøgelse uden samtykke er set fra borgerperspektiv udtryk for "samfundsmagt", som kun bør tages i anvendelse i de alvorligste situationer).

Pkt. 4 - § 65 a

FBU har forståelse for ønsket om at følge udviklingen efter beslutning om disse nye initiativer i forhold til kriminalitetstruede børn og unge.

Men udviklingen bør følges med respekt for børns og unges retssikkerhed. I lovforslaget er tale om børn og unge, der alene mistænkes for at have begået kriminalitet.

Iflg. lovforslaget skal Ankestyrelsen modtage underretninger vedrørende alle de børn og unge, hvor politiet har sendt underretninger til kommunerne om mistanke om kriminalitet. Underretningerne skal registreres, og der skal foretages nærmere gennemgang vedrørende i alt 300 af disse. De underretninger, som ikke indgår i gennemgangen, skal destrueres, jfr. forslagens § 65 a, stk. 3.

FBU finder det betænkeligt, at børn og unge – blot for mistanke om kriminalitet – på denne måde registreres uden for politiets rammer.

FBU anbefaler, at **ALT** det personrettede materiale vedrørende denne gennemgang af de 300 sager også destrueres efter gennemgangens afslutning, ligesom det samlede register vedrørende alle underretningerne destrueres.

FBU anbefaler, at dette indføres direkte i lovteksten.

Pkt. 13

§ 123 b, stk. 1 – anbringelse på delvist lukkede institutioner

FBU har igen her fokus på retssikkerheden og er helt enige i, at anbringelse på delvist lukkede institutioner kun kan ske efter afgørelse truffet i børn og unge – udvalget og under opfyldelse af de materielle kriterier, som er beskrevet i lovteksten. Dette uanset om der er tale om anbringelse med samtykke eller uden samtykke, da der er tale om et alvorligt indgreb over for børn og unge i alderen 12 – 17 år og deres familier.

§ 123 b, stk. 2

Efter denne bestemmelse træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om de nærmere rammer og vilkår ved den konkrete anbringelse efter stk. 1.

Mulighederne efter denne bestemmelse er nærmere beskrevet i bemærkningerne til lovforslaget og rummer udvidet adgang til at fastholde børn og unge i anbringelsen, både gennem låsning af døre og vinduer og gennem direkte fysisk fastholdelse.

FBU er meget betænkelig ved at udvide mulighederne for direkte fysisk fastholdelse af børn og unge og vil følge det kommende arbejde med en ny bekendtgørelse. Det samme gælder muligheden for direkte kropsvisitering af børn og unge.

Børns klageadgang

I bemærkningerne omtales den sædvanlige klageadgang, som forældre og unge, der er fyldt 15 år, har over kommunalbestyrelsens afgørelse om fastsættelse af rammer for tilbage- og fastholdelse. Det samme gælder anbringelse i delvist lukkede institutioner.

FBU forudsætter / **anbefaler**, at børn fra 12 års alderen får samme klageadgang, helt i tråd med den udvidelse af den klageadgang, som foreslås som led i Barnets Reform. (Måske er det allerede nævnt i lovforslaget til Barnets Reform).

123 c - Tilbageholdelse

Også her finder FBU det afgørende af hensyn til børns, unges og forældres retssikkerhed, at beslutninger om tilbageholdelse skal træffes i børn og unge – udvalget, uanset om anbringelsen finder sted med eller uden samtykke, netop som foreslået i lovforslaget.

Tilbageholdelse bruges om at kunne låse døre og vinduer på delvist lukkede institutioner.

Begrebet tilbageholdelse anvendes også til at beskrive, når man med magt kan **tilbageholde** en ung i op til 14 dage i starten af anbringelsen. Formålet med denne form for tilbageholdelse er at nedbringe antallet af sammenbrud i anbringelsen. Denne form for tilbageholdelse kan finde sted på åbne døgninstitutioner og opholdssteder.

FBU finder det uklart og uhensigtsmæssigt, at begrebet ”tilbageholdelse” bruges til at beskrive to forskellige situationer under meget forskellige vilkår og med to forskellige lovhjemler. Desværre kan vi ikke i skrivende stund foreslå et andet ord for en af situationerne, men for at skabe klarhed **anbefaler** FBU, at man søger at finde et andet ord til at beskrive den ene situation.

Også her ser vi frem til at følge arbejdet med den kommende bekendtgørelse.

Ad 2) Skærpeelse af reaktionsmuligheder

Pkt. 1 – fodlænke i tilknytning til ungepålæg

Det fremgår, at anvendelse af elektronisk overvågning skal ske i samarbejde med forældrene. FBU har ikke noget at indvende imod, at denne mulighed kan anvendes, såfremt forældre også ønsker det.

Men: vi kan ikke på det foreliggende grundlag gennemskue, om forældre, hvis de siger nej til at samarbejde om fodlænke til deres barn, kan risikere at miste børne- og familieydelsen? Hvis det viser sig at være hensigten og dermed muligt, finder FBU det stærkt betænkeligt.

Det fremgår også af bemærkningerne, at anvendelse af fodlænke i praksis forudsætter i hvert fald unges samarbejde. I princippet vel også barnets? da fodlænke iflg. bemærkningerne ikke kan påsættes med magt – hverken på børn eller unge.

FBU **anbefaler**, at man i lovgivningen tager konsekvensen af bemærkningerne til lovforslaget og direkte i loven skriver,

at anvendelse af fodlænke forudsætter samtykke fra forældrene og den unge, der er fyldt 15 år.

Ved at indskrive ovenstående direkte i loven bliver børn, unges og forældres retssikkerhed tydeligere, og ”truslen” om fodlænke vil ikke i samme grad kunne anvendes som ”magtmiddel” overfor børn, unge og forældre.

Klageadgang

Når anvendelse af fodlænke i praksis forudsætter samarbejde med forældre, børn og unge, er FBU uforstående overfor, hvad det er man kan klage over. Som vi læser bemærkningerne, bliver fodlænken kun påsat i samarbejde med de berørte.

Tænkes her på, at børn mellem 12 og 14 kan klage over afgørelsen, såfremt de under pres / magtanvendelse fra forældrene har fået fodlænken sat på ?

Og hvad betyder bemærkningen om, at afgørelsen om elektronisk overvågning via fodlænke kan indbringes for domstolene ?

Med venlig hilsen

Alice Sørensen
Landsformand

Lene Jørgensen
Landssekretær / socialrådgiver

TABUKA

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

21. januar 2010

Høringssvar til lovforslag om styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge og til lovforslag om skærpelse af reaktionsmuligheder over for kriminalitetstruede børn og unge

TABUKA, Landsforening for nuværende og tidligere anbragte, takker for muligheden for at afgive høringssvar til de to lovforslag om styrkelse af indsatsen og om skærpelse af reaktionsmuligheder over for kriminalitetstruede børn og unge. Vi vil svare samlet på de to forslag.

Lovforslag om skærpelse af reaktionsmuligheder over for kriminalitetstruede børn og unge

Elektronisk fodlænke

TABUKA er sikker på, at de unge vil opleve elektronisk fodlænke som en straf. I forslaget omtales det som et pædagogisk værktøj, men de unge og deres omgivelser vil ikke se det sådan. Forslaget har ingen overvejelser om, hvordan de unge vil opfatte det, og hvilke konsekvenser, det vil få for det pædagogiske arbejde med dem. Vi er sikre på, at det vil skabe flere konflikter, og det kan ødelægge dialogen med de unge og de relationer, der er helt afgørende for, at de kan udvikle sig positivt. Forsøg på at presse unge i fodlænke vil i nogle tilfælde være direkte skadeligt for arbejdet med dem. Og når forslaget er udformet, så det er frivilligt at bruge lænken, så vil kun yderst få bruge den, og dem kunne man uden tvivl få et samarbejde med på en anden måde.

Ordningen kan føre til nogle rigtig dårlige forløb. Hvis den unge har fodlænke og forlader hjemmet, når han ikke må, så kan han bringes hjem igen, eventuelt af politiet. Men hvad så, hvis han går igen? Og igen? Og igen? Kommunen kan ikke stoppe det, og der er ingen sanktion. Det kan føre til en god leg med kommunen og politiet! Det kan gøre hele systemet til grin i de unges øjne og bevise for dem, at de voksnes projekter er hovedløse.

Overfor udsatte unge skal der arbejdes med dialog, motivation og relationer. Det er indiskutabelt. Der skal voksne til, som vil de unge og kan lide dem, som kan levere noget fornuftigt til dem, og som er tæt på de unge i længere forløb. Uanset om de unge er hjemme eller anbragt. Lænkeordningen vil ikke fremme sådan en positiv udvikling. Den kan i stedet skabe konflikter og modvilje – eller gør de voksne til grin.

Politiets bistand

TABUKA

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

Forslaget åbner for, at politiet kan hente en ung, der bryder et ungepålæg om at være hjemme (stuearrest). Det er TABUKA klart imod. Indsatsen over for udsatte børn og unge skal ikke gennemtvinges af politiet. Og som nævnt er ordningen udformet, så den i værste fald kan lære de unge, at de ikke skal respektere politiet. Det skal efter forslaget kun medvirke i "enkeltstående afhentning og aflevering", og forslaget er derfor "primært tiltænkt en præventiv funktion". Det falder helt til jorden, hvis de unge overtræder pålægget igen, og politiet så ikke kommer mere, fordi det skal kun komme "enkeltstående" gange. Det er nærmest en opfordring til at bryde pålægget, alene for at vise, at man er stærkere end politiet. Man risikerer at opdrage de unge til at spille op mod kommunen og politiet. Det er næsten en opfordring, og den er afgjort skadeligt for de unge.

Lempelse af adgang til anbringelse på sikrede institutioner

TABUKA er meget bekymret for, at det fremover blot skal være 'påkrævet' og ikke som nu 'absolut påkrævet', før kommunen kan anbringe et barn eller ung på en sikret institution. Ændringen åbner for, at mange børn og unge kan anbringes sådan. I bemærkningerne nævnes, at det "f.eks. kan være børn og unge, der gentagne gange er stukket af fra åbne afdelinger, og hvor det derfor er vanskeligt at fastholde dem i et socialpædagogisk behandlingsprogram". De unge behøver altså ikke at være farlige eller kriminelle, man skal bare påstå, at det er nødvendigt at "fastholde" dem i et pædagogisk forløb.

Det er særlig kritisk, fordi forslaget ikke angiver nogen tidsbegrænsning. Der står blot, at kommunen afgør, hvor længe anbringelsen skal vare. Måneder eller år, og den kan sikkert forlænges, hvis kommunen vurderer, at det er nødvendigt. Vi kan altså få langvarig, tidsubestemt indespærring af børn og unge, besluttet administrativt. Det er meget kritisk.

Vi er sikre på, at det ikke er godt for disse børn og unge at blive anbragt på lukkede institutioner. Indespærringen er i sig selv skadelig, og samværet med de andre unge, som er på institutionerne, fordi de har begået så alvorlig kriminalitet, at de kan varetægtsfængsles, er det endnu mere. Derfor vender vi os mod denne ændring.

I forslaget er der ingen argumenter for, at den slags anbringelser vil have positiv effekt. Forslaget bygger på en forestilling om, at fastholdelse hjælper, og at man kun kan fastholde børnene og de unge på lukkede institutioner. Men vi ved, at fastholdelse ikke handler om at låse døre og holde de unge fast fysisk, men om at tale med dem, bygge relationer til dem og give dem et anbringelsessted, der faktisk imødekommer deres behov.

Lovforslag om styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge - kommentarer og pointer til høringsvar

Delvist lukkede døgninstitutioner:

Forslaget om at opfinde delvist lukkede døgninstitutioner er på linje med forslaget om at udvide anvendelsen af sikrede (helt lukkede) institutioner. Igen ønskes der mulighed for at "fastholde børn og unge" i et pædagogisk forløb. Heller ikke her er der nogen sandsynliggørelse for, at det vil have positiv effekt. Institutionerne skal bruges til børn, hvor "der er risiko for, at deres sundhed eller udvikling lider alvorlig skade". Mange forskellige grupper nævnes: kriminelle, unge med "andre adfærds- eller tilpasningsproblemer", unge med "misbrugsproblemer", unge, der tidligere "har rømmet" fra anbringelsessteder og unge, der "tidligere har skadet sig selv". TABUKA mener, at det er uklare afgrænsninger. De omfat-

TABUKA

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

ter også misbrugende og selvskadende unge, som ingen tidligere har tænkt på at placere i lukkede institutioner. TABUKA frygter, at der gradvist vil komme mange unge i de delvist lukkede institutioner.

Længden af anbringelsen er ikke begrænset i forslaget, så man kan forestille sig langvarige anbringelser.

Lovforslaget er uklart, når det taler om "fastholdelse" og "tilbageholdelse" på institutionerne. Der er både tale om aflåsning i perioder og om fysisk fastholdelse, men det er uklart, hvad der menes med fysisk fastholdelse, i hvilke situationer det kan ske, og hvor længe det må vare. Omfanget af aflåsning er heller ikke beskrevet. TABUKA må kritisere, at der tænkes så meget i fysisk fastholdelse, det er et meget alvorligt pædagogisk og retssikkerhedsmæssigt skråplan. Og vi mener, at så principielle forhold skal beskrives meget tydeligt, da der ellers er risiko for vilkårligheder om et så vigtigt forhold.

Tilbageholdelse i op til 14 dage

Muligheden for at tilbageholde i op til 14 dage på døgninstitutioner og opholdssteder begrundes også med behovet for at fastholde unge i et forløb. Også her er målgruppen og kriterierne løse, så tilbageholdelsen kan omfatte mange børn og unge. Vi er bange for, at det bliver standard snarere end en undtagelse. Med denne ændring er alle former for institutioner og opholdssteder blevet drejet i retning af låste døre og indespærring i større eller mindre grad.

TABUKA er slet ikke enig i, at aflåsning og fastholdelse er måden at arbejde med de mest udsatte unge. Det kan tværtimod være skadeligt, fordi det kan få dem til at reagere mod anbringelsen og mod den pædagogiske og sociale indsats, som de har brug for. I stedet skal man sætte ind med samtale, motivation, relationer til sikre og gode voksne og så mandsopdækning og tæt voksenstyring på institutionerne i de faser, hvor det er nødvendigt. Vi ved, at det kan lade sig gøre, og må derfor vende os mod alle de udvidelser af lukkede og delvist lukkede institutioner, som de to lovforslag indeholder.

Rum og personundersøgelser

Almindelige døgninstitutioner og opholdssteder får hjemmel til at lave rum- og personundersøgelser af børnene, som de sikrede institutioner har kunnet hidtil. Begrundelsen er ordensbestemmelser og sikkerhedshensyn. TABUKA er ikke enig i ændringen og finder begrundelsen meget tynd. Vi mener især ikke, at personundersøgelser skal ind i normale institutioner. Det er ydmygende og grænseoverskridende for børnene, og det kan let ødelægge relationerne mellem voksne og børn, hvis man fremturer med personundersøgelser.

Udslusningsordning for unge, der har været i fængsel eller varetægt

Vi er helt enige i, at unge, der har været i fængsel eller varetægt skal have en udslusningsordning. De har brug for det. Vi bliver dog i tvivl, om udslusningen bliver tilstrækkelig, når kommunerne kun er forpligtet til at levere noget, der som minimum skal "have et omfang svarende til en kontaktperson".

Brev og telefonkontrol på opholdsstederne

TABUKA er imod brev- og telefonkontrol på opholdssteder lige som på døgninstitutioner. Det er ikke vejen at gøre anbringelsesstederne mere kontrollerende og institutionsprægede. Vi ved, at det kan føre til noget, børnene oplever som overgreb, og det gavner ikke relationerne mellem børnene og de voksne. Det kan faktisk ødelægge dem.

TABUKA

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

Screening af alle unge på sikrede institutioner

Kommunen skal fremover sikre, at unge på sikrede institutioner bliver screenet for at afdække psykiatriske problemer. TABUKA mener, at unge bør få afklaret, om de har problemstillinger, der kræver særlig hjælp. Det gælder ikke mindst unge på de sikrede institutioner. De kan som varetægtsfængslede stå over for langvarige og indgribende forløb, som en screening kan gøre bedre og mere præcise. Men det er vigtigt, at screeningen er et tilbud, og ikke en påtvungen undersøgelse. Ellers kan de unge opleve det som overgreb og ikke en mulighed for at afklare den rigtige hjælp. Lovforslaget skriver både, at kommunen skal sikre det, og at det er et tilbud, så det er uklart om, hvordan det bliver. Vi mener, at der er stærke argumenter for, at man giver det som et (godt!) tilbud til de unge på de sikrede institutioner.

Med venlig hilsen

Bente Nielsen

Formand for TABUKA, Landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte

Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

21. januar 2010

Høringsvar vedr. lov om styrkelse af indsatsen overfor kriminalitetstruede børn og unge samt forslag til lov om skærpelse af reaktionsmulighederne overfor kriminalitetstruede børn og unge

Ungdomsringsen har følgende bemærkninger:

Det skal indledningsvis pointeres, at den korte høringsfrist på knap 10 dage må betegnes som u hensigtsmæssig.

Ungdomsringsen er overordnet positivt stemt i forhold til en styrkelse af den forebyggende indsats overfor kriminalitetstruede børn og unge. Herunder, at den kommunale forebyggende indsats vægtes højt.

Ungdomsringsen mener derfor, at det er en positiv udvikling, at der i lovsforslagets § 19, stk. 3, stilles krav om at kommunalbestyrelsen, som en del af den sammenhængende børnepolitik udarbejder en plan for en sammenhængende indsats overfor ungdomskriminalitet. I den sammenhæng anses det også som vigtigt, at der i lovforslaget er indskrevet muligheden for en øget vejledning til kommunerne omkring indsatser til forebyggelse af kriminalitet blandt børn og unge, samt at der i højere grad er fokus på en kvalitetssikring af den kommunale indsats.

Ungdomsringsen vil desuden positivt fremhæve, at der i forbindelse med unge under 18 års løsladelse i lovforslaget stilles krav om, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at den unge gives et tilbud om udslusning minimum svarende til én kontaktperson. Flere undersøgelser viser, at netop disse børn og unge har brug for en stabil relation til en voksen, som kan være rådgiver og rollemodel.

I relation til § 123, hvor der åbnes op for etablering af delvist lukkede døgninstitutioner, må dette vurderes som en forbedret mulighed, set i forhold til de tidligere gældende regler, hvor børn ned til 12 år kunne anbringes på de sikrede afdelinger, som ikke er velegnede til længerevarende behandlingsforløb.

Ungdomsringsen ønsker stadigvæk at understrege, at vi overordnet er modstandere af straf som reaktionsmulighed i forhold til udsatte børn og unge. Sanktioner i form af frihedsberøvelse og fysisk fastholdelse bør derfor altid minimeres og kun igangsættes, hvis det vurderes som absolut nødvendigt, af uddannede fagfolk i forhold til barnet eller den unges fremadrettede behandlingsindsats og deraf forbedrede livsvilkår. Magtanvendelse må aldrig erstatte omsorg og socialpædagogisk bistand.

Ungdomsringen understreger desuden vigtigheden af, at der i forhold til § 123 ved udarbejdelsen af bekendtgørelsen tilføjes, at tilbageholdelsen af børn og unge kun sker, hvis andre muligheder for at hjælpe barnet eller den unge til en positiv udvikling ikke vurderes som tilstrækkelige.

Screening for psykiatriske problemer hos alle børn og unge på sikrede institutioner, i lovforslagets §57c, stk. 4, med det formål, at sikre en igangsættelse af den nødvendige behandling, anses for Ungdomsringen som et vigtigt forebyggende tiltag, set i forhold til den aktuelle virkelighed på området.

I den sammenhæng er det vigtigt at understrege, at børn og unge med psykiatriske problemer, altid bør sikres den bedst mulige støtte og behandling af fagfolk på området og på det bedst egnede sted. Derfor bør der i forbindelse med en positiv screening altid genovervejes, hvor barnet eller den unge sikres den bedste behandling og støtte i forhold til at ændre den videre livsbane.

På vegne af Ungdomsringen

Heidi Klemmensen